

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

Sayı : 30824082/610- 32038
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (39 Adet, 91 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEVDA ERDAN KILIÇ'IN
TBMM 7/966 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

Yıllardır dile getirilen, eylem planları oluşturulan ancak nedense mücadele konusunda bir arpa boyu yol alınamayan Gediz çayındaki kirlilik hem havza için hem de İzmir Körfezi için önemli bir tehdit oluşturmaya başlamıştır. Bu bağlamda;

- 1- Çevre kirliliğinin en önemli tetikçileri arasında olan dere, çay ve nehirlerle yönelik bilimsel temele dayanan havza yönetim anlayışı konusunda 2002'den bu yana hangi politikalar yaşama geçirilmiş, hangi adımlar atılmıştır?
- 2- Özellikle Gediz, Bakırçay, Küçük Menderes ve Nif Çayı Havzaları'ndaki kirlenme oranları yıllar bazında nasıl bir seyir izlemektedir? Kirliliği doğuran nedenlerle ilgili bilimsel veriler nelerdir?
- 3- Ege Bölgesi açısından önemli bir su kaynağı olan ve tarım arazilerinin dışında İzmir Körfezi için de tehdit oluşturan Gediz havzasındaki kirliliğe karşı yeterince ve etkin mücadele yapılmakta mıdır?
- 4- Coğrafi Bilgi Sistemi tabanlı İzmir İli Arazi Sınıflandırması projesi ve tarıma elverişli toprakların korunmasına yönelik çalışmalar hangi aşamada?
- 5- İzmir'de çevre kirliliğine yol açan ve arıtma tesisi olmayan yerleşim birimleri ve fabrikalarla ilgili hangi önlemler alınmaktadır?
- 6- İzmir'de halen bakanlığınızca yürütülen çevre projeleri nelerdir? Bu projeler hangi aşamada ve tamamlanmasına yönelik öngörülen tarihler nelerdir?

CEVAP:

Bakanlığımızca su kaynaklarının korunması, kirlenmesinin önlenmesi ve kirlenmiş olan su kaynaklarının kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla 2016 yılında 8 havzada (Gediz, Batı Akdeniz, Büyük Menderes, Ceyhan, Doğu Akdeniz, Küçük Menderes, Kuzey Ege ve Seyhan) Kirlilik Önleme Eylem Planları hazırlanmış olup söz konusu eylem planlarının takibi yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, havza bazında kirliliğin önlenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınmasına veri sağlanması amacı ile 2012 yılından bu yana "Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP)" ile Ergene, Gediz, Küçük Menderes, Bakırçay, Sakarya ve Susurluk Havzaları olmak üzere toplam altı havza ve 83 noktada izleme çalışmalarımız yürütülmüş, havzaların su kalitelerinin durumları ortaya konulmuş ve sıcak noktalar belirlenmiştir. Her yıl havzaların su kalitesinin iyileştirilmesi amacı ile 2017 yılında program revize edilmiş, sıcak noktalarda, sıcak noktaların civarındaki tesislerde ve kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzeri tesislerinin Sürekli Atıksu İzleme Sistemlerinde (SAİS) mobil su ve atık su analiz laboratuvarımız ile operasyonel izleme çalışmaları gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan, kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız merkezi veri tabanına aktarılmaktadır. Online atık su izleme istasyonlarından sıcaklık, pH, çözünmüş oksijen, elektriksel iletkenlik ve debi parametreleri Bakanlığımız Merkezi yazılımına online olarak iletilmektedir.

22/03/2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği” ile izleme sistemlerine; Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) ve Askıda Katı Madde (AKM) parametreleri eklenmiştir. Eklenen yeni parametreler ile birlikte otomatik numune alma cihazlarının kurulumları sağlanacaktır. KOİ, AKM ve otomatik numune alma cihazının tesislere kurulması ile işletmenin tabi olduğu Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği (SKKY) sektör tablosu limit aşımalarında verilen uyarıya göre sistemin otomatik numune alması sağlanarak, numunenin yetkili laboratuvarında analizinin yapılması ve analiz sonucuna göre gerekli işlemlerin başlatılması sağlanacaktır. Sürekli izleme faaliyetleri ile teknolojik denetim yapılmakta olup, her tesisin başında bir görevli bulunmasıyla dahi elde edilemeyecek denetim etkinliği yakalanmaktadır.

Bakanlığımızca Gediz Nehri Havzası’nda su kirliliğinin önlenmesi ve mevcut kalitenin iyileştirilmesi amacıyla “Gediz Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı (KÖEP)” hazırlanmış ve söz konusu eylem planı Nisan 2015’te tamamlanarak yayımlanmış olup eylem planında kısa, orta ve uzun vadede ulaşılması öngörülen hedefler çerçevesinde yapılan planlamaların ilerleme durumu Bakanlığımızca titizlikle takip edilmektedir.

Ayrıca, Kütahya, Uşak, Manisa, İzmir illerini kapsayan Gediz Havzasında 16 izleme istasyonunda 2012 yılından itibaren düzenli mevsimsel izleme çalışmaları yapılmıştır. İzleme sonucunda oluşturulan raporlar ilgili birimler ve İl Müdürlüklerimizle paylaşarak gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.

İl genelinde nüfusu 2000’nin üzerinde olan yerleşim yerlerinin neredeyse tamamının atık suları arıtılmakta olup, Beydağ, Dikili ve Kınık atık su arıtma tesisleri proje aşamasındadır. Ayrıca; atık su üreten diğer faaliyetlere yönelik olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkartılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’nin ilgili hükümleri çerçevesinde çalışmalar yapılmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu’na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20.nci maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca Bakanlığımızca yayımlanan suç duyurularıyla ilgili 2015/7 sayılı Genelgesi kapsamına giren konularda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun çevreye karşı suçların düzenlendiği 181,182 ve 183 üncü maddelerine göre Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunmaktadır.

Diğer taraftan İzmir İlinde yıllar itibari ile yapılan denetim sayısı ve kesilen ceza miktarları aşağıda tabloda belirtilmektedir.

YILLAR	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA MİKTARI
2015	3443	38.124.120
2016	4178	12.837.420
2017	4847	10.393.553
2018 (ilk on bir ay)	4367	34.305.856

Mart 2017 tarihinde başlayan "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme 2017-2019 Programı'nın yürütücülüğünü TÜBİTAK Koordinasyonunda Bakanlığımız yapmaktadır. "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)" ile Karadeniz, Akdeniz, Ege Denizi, Marmara Denizi ve Boğazlar olmak üzere tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik, ulusal mevzuatımız ve uluslararası sözleşmeler ve AB direktifleri çerçevesinde izlenerek; durumunun periyodik değerlendirmesi, kirlilik parametrelerinin sediman ve biyotada zamansal yöneliminin tespiti ve kirliliğin önlenmesi için alınan önlemlerin etkinliğinin ulusal ve uluslararası mevzuata uygunluğunun değerlendirmesi yapılmaktadır. 2017 yılı izlemeleri tamamlanmıştır. 2018 yılı kış ve yaz izleme seferleri tamamlanmış olup analiz ve değerlendirmeler devam etmektedir. İzmir ilinde kıyı, deniz ve açık deniz istasyonları olmak üzere toplam 31 istasyonda izleme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

"Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ), üçer yıllık dönemler halinde gerçekleştirilmekte olup 2014-2016 dönemi Özet Raporlarına Bakanlığımız web sitesinden ulaşım sağlanabilmektedir.

Üç yıllık dönemler içinde her bölgemizde deniz izleme sonuç ve önerilerinin bölgede yer alan paydaşlara aktarıldığı ve değerlendirildiği Bölgesel Deniz İzleme ve Değerlendirme Çalıştayları düzenlenmektedir. Ege Denizine yönelik çalıştay 2019 yılında düzenlenecektir.

Belirtilen diğer hususlarda Tarım ve Orman Bakanlığından bilgi alınmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

